

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

TERNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Procedurebesluit van 9 mei 2014 en van het Procedurebesluit Buitenschoolse Opvang van 19 december 2014, wat betreft de programmatieregels en de procedure bij fusies van gemeenten

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het ontwerpbesluit;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 11 juni 2018.

1. INHOUDELIJK

1.1 Situering

Regelgeving is aan voortdurende evolutie onderhevig. Naar aanleiding van gewijzigde praktijken, wordt regelmatig vastgesteld dat regelgeving moet bijgestuurd worden. Dit geldt ook voor een besluit dat procedures regelt.

Voorliggend ontwerpbesluit wijzigt op verschillende onderdelen het Procedurebesluit voor kinderopvang¹ en het Procedurebesluit voor buitenschoolse opvang²:

- De programmatie van subsidies evolueert naargelang de noden. Waar voorheen ervan uitgegaan werd dat voor een groot deel van de verschillende soorten subsidies dezelfde grote algemene kapstok gebruikt kan worden, blijkt uit de praktijk dat elke subsidie en doelgroep ervan eigen noodwendigheden heeft waarop moet ingespeeld worden bij de bepaling in welke geografische gebieden de middelen worden ingezet. Net zoals er bij de uitbreidingsronde 2017 een aanpassing vereist was aan de criteria, is er ook bij deze uitbreidingsronde een aanpassing vereist.
- Subsidies die toegekend werden op basis van een programmatie in een bepaald gebied, blijken daar soms niet op de beste plaats te zitten. In bepaalde gevallen moet de organisator meer mogelijkheden hebben om plaatsen over te hevelen naar een andere subsidiegroep, weliswaar onder bepaalde voorwaarden.

¹ Procedurebesluit van 9 mei 2014

² Procedurebesluit Buitenschoolse Opvang van 19 december 2014

- Sinds het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016 kunnen gemeenten beslissen om samen te voegen en te fuseren. De gevolgen van deze samenvoeging voor kinderopvang en buitenschoolse opvang worden geregeld in voorliggend ontwerp, waarbij het uitgangspunt is dat de administratieve lasten voor de gemeenten zo laag mogelijk zijn.
- In de praktijk van de behandeling van de aanvragen tot subsidie voor individuele inclusieve opvang worden enkele problemen ervaren:
 - o de gesloten papieren omslag zorgt voor onnodige administratieve last, waar er met de moderne middelen voldoende digitale alternatieven zijn
 - o deskundigen maken een attest op over de problematiek zonder de context te kennen waarin ze het attest opmaken en zonder af te stemmen welke specifieke zorgen nodig zijn in de context van de kinderopvang
 - o er wordt niet gevraagd aan de deskundigen om een vermoedelijke einddatum van de problematiek op te geven, waardoor het voor Kind en Gezin moeilijk is op basis van het dossier te beoordelen voor hoe lang een subsidie toegekend moet worden.

Het voorliggend ontwerpbesluit tracht op al deze evoluties en noden een antwoord te bieden.

1.2 Samenvatting en artikelsgewijze toelichting

Artikel 1.

Dit artikel voegt enkele nieuwe definities in, die overgenomen zijn uit het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016. Op die manier wordt er eenduidige terminologie gebruikt in alle regelingen die het gevolg zijn van een samenvoeging.

Artikel 2.

Artikel 57 van het Procedurebesluit van baby's en peuters wordt aangepast. Dit is het artikel waarmee de Vlaamse Regering de principes vastlegt die gehanteerd worden bij de programmatie en verdeling van nieuwe subsidieerbare plaatsen.

Een programmatie moet kunnen inspelen op noden en gewijzigde omstandigheden. Daarom voorziet het artikel een delegatie naar de minister om per uitbreidingsronde de details te regelen.

De Vlaamse Regering bepaalt echter de globale regels op basis waarvan bepaald wordt welke geografische gebieden in aanmerking komen voor subsidies en hoe deze gerangschikt worden, onder andere op basis van behoeften, aanwezigheid van aanbod en subsidieerbare capaciteit.

Voorliggend ontwerpbesluit bevat volgende wijzigingen:

- Er wordt verduidelijkt dat de minister in geval er in de begroting van de Vlaamse overheid nieuw uitbreidingsbudget beschikbaar is en toegewezen wordt voor de kinderopvangsector, deze de gedetailleerde verdelingsregels moet vastleggen.
- De Vlaamse Regering legt niet meer vast hoe de geografische gebieden eruit zien waarbinnen de subsidies verdeeld worden. Naargelang de soort subsidie kan het immers aangewezen zijn de geografische spreiding op een ander niveau te doen (provinciaal, gemeentelijk, zorgregio). Het is aan de minister om per uitbreiding na te gaan welke subsidie binnen welke geografische gebieden verdeeld kunnen worden. Zo kan er optimaal ingespeeld worden op noden.
- de delegatie naar de minister wordt iets meer geconcretiseerd zodat duidelijk is welke stappen hij zet en welke zaken hij moet bepalen.

- Vervolgens bepalen §3 tot en met §9 per subsidie op basis van welke parameters de minister zal kunnen bepalen welke geografische gebieden in aanmerking komen voor subsidie en hoe ze gerangschikt worden. Deze paragrafen bevatten dus de eigenlijke programmatieregels. Deze regels zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en beleidsmatige keuzes.

Artikel 3.

Artikel 88 van het Procedurebesluit regelt hoe en in welke gevallen organisatoren kunnen vragen om subsidieerbare kinderopvangplaatsen over te hevelen naar een andere subsidiegroep.

Er wordt een nieuwe mogelijkheid ingevoerd voor organisatoren die een subsidiegroep gezinsopvang hebben om subsidieerbare plaatsen te verschuiven naar een zelfde soort subsidiegroep maar in een ander geografisch gebied.

Organisatoren van gezinsopvang die samenwerken met kinderbegeleiders in het specifieke sui generisstatuut vinden niet in alle regio's even gemakkelijk nieuwe onthaalouders.

Daardoor worden dergelijke organisatoren geconfronteerd met verlies van subsidieerbare plaatsen, omdat ze hetzij niet de vereiste bezetting van 80% behalen, hetzij hun voorbehoud op subsidieerbare plaatsen waar geen vergunde plaatsen tegenover staan na 4 kwartalen verliezen.

In bepaalde situaties hebben deze organisatoren in andere zorgregio's wel mogelijkheden om extra onthaalouders te vinden en dus vergunde capaciteit uit te breiden. Om die mogelijkheid te benutten wil de Vlaamse Regering het mogelijk maken dat organisatoren van gezinsopvang de plaatsen die ze dreigen te verliezen in bovenvermelde situaties over te hevelen naar een andere zorgregio.

Het is echter niet de bedoeling mogelijk te maken dat organisatoren onbeperkt dezelfde subsidieerbare plaatsen telkens jaar na jaar overhevelen en zo het verlies van de plaatsen kunnen ontwijken terwijl er in de feiten geen vergunde plaatsen tegenover staan.

Daarom zijn een aantal cumulatieve randvoorwaarden opgenomen:

- a) de organisator kan de plaatsen alleen verplaatsen naar een zorgregio/subsidiegroep waar hij het jaar voor de vraag tot overheveling wel voldoende bezetting had. Deze voorwaarde is uiteraard alleen van toepassing voor organisatoren die de plaatsen overhevelen naar een subsidiegroep/zorgregio waar ze al subsidieerbare plaatsen hadden;
- b) de organisator moet kunnen aantonen dat hij na de overheveling minstens evenveel vergunde kinderopvangplaatsen zal hebben als subsidieerbare kinderopvangplaatsen. Hij mag met andere woorden na de overheveling geen plaatsen in voorbehoud hebben voor die subsidiegroep;
- c) de organisator moet kunnen aantonen dat hij na de overheveling een bezetting van minstens 80% zal/kan behalen in de nieuwe subsidiegroep/zorgregio;
- d) de lokale besturen van de gemeenten van de zorgregio waar de organisator nieuwe vergunde kinderopvangplaatsen zal realiseren in functie van deze overheveling, moeten een positief advies geven over deze nieuwe vergunde en subsidieerbare kinderopvangplaatsen.

Het is logisch dat dergelijke aanvraag tot overheveling van subsidieerbare plaatsen naar een andere zorgregio moet gebeuren voordat de plaatsen in voorbehoud verloren gaan of voordat de subsidieerbare capaciteit omwille van de te lage bezetting wordt verlaagd door Kind en Gezin. Kind en Gezin kan en zal niet terugkomen op een reeds genomen beslissing.

De organisator wordt ruim op voorhand geïnformeerd door Kind en Gezin over het mogelijk risico van verlies van subsidieerbare plaatsen.

Het aantal plaatsen dat organisatoren kunnen verschuiven is maximaal het aantal plaatsen dat dreigt verloren te gaan door het verlies van voorbehoud of de te lage bezetting. Bovendien wordt ook duidelijk bepaald dat als blijkt dat de overheveling niet tot gevolg heeft dat de bezetting in het gebied naar waar overgeheveld werd behaald blijft, deze overgeheveldde plaatsen het jaar na de overheveling door Kind en Gezin automatisch stopgezet worden voor zover nodig om met de bezetting in orde te zijn.

Naast deze nieuwe mogelijkheid wijzigt de mogelijkheid voorzien in het eerste punt van artikel 88. Dat artikel stelt dat een organisator binnen dezelfde geografische zorgregio plaatsen kan overhevelen van gezinsopvang naar groepsopvang door samenwerkende onthaalouders en omgekeerd. Hier waren tot nu geen randvoorwaarden aan gekoppeld. Om echter te vermijden dat plaatsen kunnen doorgeschoven worden naar een subsidiegroep waar een organisator ook met moeite of niet de vereiste bezetting haalt, worden analoge randvoorwaarden ingeschreven als bij de nieuwe mogelijkheid.

Artikel 4.

Artikel 89 van het Procedurebesluit baby's en peuters regelde reeds wanneer de subsidietoekenningen kunnen ingaan in de situaties waar overheveling van subsidieerbare plaatsen mogelijk is. De aanpassing van artikel 89 is bijgevolg nodig om ook voor de nieuwe mogelijkheid tot overheveling te bepalen wanneer die kan ingaan. De ingangsdatum van dergelijke subsidietoekenning is analoog aan de andere situaties die reeds opgenomen waren in artikel 88, 2° tot en met 6°. en kan dus pas ingaan vanaf de datum van beslissing tot subsidietoekenning door Kind en Gezin.

Artikel 5 en 6.

De Vlaamse Regering wil een aantal administratieve vereenvoudigingen doorvoeren in het kader van de aanvraagprocedure voor een subsidie individuele inclusieve kinderopvang.

Zowel voor de organisatoren kinderopvang als voor Kind en Gezin is het bestaande systeem dat een deskundige een attestering op papier moet opmaken, de organisator dit per post in een gesloten omslag moet bezorgen aan Kind en Gezin en Kind en Gezin vervolgens deze omslag op papier aan de adviserende arts moet bezorgen complex en belastend.

Daarom voorziet de aanpassing van artikel 92 dat de organisator geen afzonderlijk papieren attest van een deskundige meer moet bezorgen onder gesloten omslag. De attestering van de deskundige wordt geïntegreerd in het aanvraagformulier. Het aanvraagformulier mag dan integraal aan Kind en Gezin bezorgd worden, op een veilige manier, vb. digitaal via een versleutelde mail, vb. per post.

Deze werkwijze heeft bovendien als bijkomend voordeel dat aan de deskundige meer gekaderd wordt in welke context hij het attest aflevert. Het is de bedoeling dat de deskundige mee nadenkt en aangeeft welke aangepaste zorgen het kind in het kader van de setting van kinderopvang nodig heeft. Het attest van de deskundige mag immers niet geïsoleerd staan van de aanpak die de organisator van kinderopvang voor dat kind voorziet. Een afgestemde aanpak is noodzakelijk in functie van een goede opvang van het kind.

Artikel 7 en artikel 13.

Het decreet van 24 juni 2016 biedt gemeenten de mogelijkheid om te fusioneren. Deze samenvoeging heeft tal van gevolgen voor verschillende actoren die actief zijn binnen de gemeenten én voor de gemeenten zelf.

Het is echter niet de bedoeling dat de samenvoeging voor heel wat bijkomend administratief werk zorgt voor de betreffende gemeenten of actoren binnen de gemeente.

Artikelen 7 en 13 van het voorliggend ontwerpbesluit regelen dan ook dat Kind en Gezin naar aanleiding van de samenvoeging van de gemeenten het nodige doet:

- als een gemeente organisator is van een kinderopvanglocatie zal Kind en Gezin een nieuwe vergunning uitreiken, alsook subsidietoekenningen/beloftes als deze voorhanden zijn. Deze nieuwe beslissingen zullen een volledig identiek voorwerp hebben als deze van de samengevoegde gemeenten voor de samenvoeging. Wat de subsidie betreft, regelt het voorliggend ontwerpbesluit dat de subsidies van een zelfde soort die voor de samenvoeging tot verschillende subsidiegroepen behoorden, samengevoegd worden in één subsidiegroep. Vb. alle subsidieerbare plaatsen gezinsopvang van de verschillende samengevoegde gemeenten zullen samengeteld worden in één subsidiegroep. Het is mogelijk dat er ten aanzien van een organisator een handhavingstraject loopt met betrekking tot inbreuken op de vergunnings- of subsidievoorwaarden. Kind en Gezin moet deze inbreuken en het wegwerken ervan verder kunnen opvolgen, zonder dat de samenvoeging tot gevolg heeft dat het traject hiervoor onnodig verlengd wordt. Er is dus voorzien dat Kind en Gezin het traject gewoon kan verderzetten. Kind en Gezin zal sowieso de nieuwe gemeente als nieuwe organisator alle nodige nieuwe documenten bezorgen.
- Als gemeenten samenvoegen zal Kind en Gezin automatisch alle nodige gegevens van de vergunningen, subsidiebeloftes en subsidietoekenningen aanpassen als het organisatoren betreft die zelf geen gemeente zijn, of, indien dit toch nodig blijkt in het dossier een nieuwe vergunning, subsidiebelofte en subsidietoekenning geven. Voor gezinsopvang is de subsidiegroep op niveau van de zorgregio. Het voorliggend ontwerpbesluit bepaalt dat Kind en Gezin de subsidieerbare plaatsen gezinsopvang automatisch allemaal naar de nieuwe subsidiegroep verplaatst als de organisator in de oorspronkelijke subsidiegroep in de daar resterende gemeenten geen andere vergunde kinderopvanglocaties meer heeft.

Als de betreffende organisator toch nog minstens één andere locatie heeft in oorspronkelijke subsidiegroep, zal Kind en Gezin vragen aan de organisator hoeveel subsidieerbare plaatsen hij wil overhevelen naar de nieuwe subsidiegroep waarin de nieuwe gemeente ligt.

Voor het overige geldt voor deze organisatoren een zelfde regeling als voor de organisatoren die wel een gemeente zijn.

- Als een organisator bepaalde subsidieerbare plaatsen in voorbehoud heeft (bijv. als de vergunde capaciteit lager is dan subsidieerbare capaciteit), dan loopt de termijn van vier kwartalen waarop men recht heeft op dat voorbehoud verder na de samenvoeging. De termijn begint dus niet opnieuw te lopen.
- Er wordt geconcretiseerd hoe de berekening van VIA-subsidie gebeurt als een fusie niet op 1 januari zou starten.

Artikel 8.

Deze aanpassingen voor de buitenschoolse opvang zijn analoog aan de aanpassingen die hoger beschreven werden m.b.t. de procedure voor de subsidie voor individuele inclusieve opvang bij baby's en peuters.

Artikel 9.

Artikel 11 van het Procedurebesluit Buitenschoolse opvang van 19 december 2014 bepaalt welke documenten in het kader van een aanvraag moeten toegevoegd worden. Voor het uittreksel strafregister was er een foutieve verwijzing en dat wordt rechtgezet.

Artikel 10, 11 en 12.

Deze aanpassingen voor de buitenschoolse opvang zijn analoog aan de aanpassingen in

artikel 5 en 6 van voorliggend ontwerpbesluit m.b.t. de procedure voor de subsidie voor individuele inclusieve opvang bij baby's en peuters.

Artikel 13.

Ook voor de buitenschoolse opvang worden de gevolgen geregeld van een samenvoeging van gemeenten.

Ook hier zal Kind en Gezin de nodige nieuwe of aangepaste erkenningen, vergunningen, attesten van toezicht, subsidiebeloftes en subsidietoekenningen opmaken en bezorgen aan de organisatoren.

Wat de subsidie voor initiatief voor buitenschoolse opvang betreft, wordt nog toegevoegd dat de nieuwe gemeente de subsidie behoudt als een optelsom van wat de samengevoegde gemeenten ontvingen van Kind en Gezin. De subsidie voor IBO werkt immers met subsidiebedragen per schijven en de eerste schijf van 21 plaatsen betreft de hoogste schijf. Als een gemeente of OCMW als organisator van buitenschoolse opvang met deze subsidie samenvoegt met een andere gemeente of OCMW die deze subsidie ook heeft, zal de nieuwe gemeente voor twee keer schijven van 21 plaatsen dat hoogste bedrag ontvangen. Dit geldt uiteraard alleen bij ongewijzigde omstandigheden.

Ook hier lopen de handhavingsprocedures verder.

Tot slot bepaalt het voorliggend ontwerpbesluit specifiek voor de buitenschoolse opvang hoe de berekening van de bezetting en de automatische vermindering van het aantal plaatsen zal gebeuren.

Wat betreft het voorbehoud geldt een analoge regeling als bij baby's en peuters.

Artikel 14.

De artikelen die betrekking hebben op de programmatie van de subsidies treden retroactief in werking vanaf 29 maart 2018 aangezien Kind en Gezin op die dag een oproep lanceerde.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

2.1 Financiële weerslag van het voorstel (en vereiste kredieten)

Toelichting:

Voorliggend ontwerpbesluit omvat een wijziging met betrekking tot de procedure voor de aanvraag van subsidies voor individuele opvang.

Het bevat ook de handvaten tot correcte administratieve afhandeling van de gevolgen van fusies van gemeenten.

Conclusie:

Voorliggend ontwerpbesluit heeft geen budgettaire gevolgen voor het budget Kinderopvang.

2.2 Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer JVE/AVP/18/0273 werd verleend op 11 juni 2018.

De Inspectie van Financiën gaat akkoord met het voorstel en stelt dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

2.3 Begrotingsakkoord

De Inspectie van Financiën stelt vast dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg;
- 5 conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1 Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/261 van 14 juni 2018.

5.2 RIA

De onderbouwing van het dossier, zoals afwegingen of motivering, is verweven doorheen de andere rubrieken van de nota.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Procedurebesluit van 9 mei 2014 en van het Procedurebesluit Buitenschoolse Opvang van 19 december 2014, wat betreft de programmatieregels en de procedure bij fusies van gemeenten;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten over voornoemd ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN